

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ КРУП'ЯНИХ КУЛЬТУР ІМ. О. АЛЕКСЕЄВОЇ
МИРОНІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПШЕНИЦІ ІМ. В.М.РЕМЕСЛА НААН
СПІ - НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР НАСІННЄЗНАВСТВА ТА СОРТОВИВЧЕННЯ
ІННЦ «ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН»
ІНСТИТУТ БІОЕНЕРГЕТИЧНИХ КУЛЬТУР ТА ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ НААН
ІНСТИТУТ РОСЛИННИЦТВА ІМ. В.Я.ЮР'ЄВА НААН
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ДЕРЖАВНА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ДЕРЖАВНА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ
НАУКОВИЙ КЛУБ «SORNUS»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ ЗМІН КЛІМАТУ

Збірник наукових праць
Всеукраїнської науково-практичної
конференції

**15-16 червня 2017 року
м. Кам'янець-Подільський**

УДК 631.5:631.8:631.9
ББК 65.9 (4укр)-55
А 43

Редакційна колегія:

Іванишин В.В., д.е.н., професор, заслужений працівник сільського господарства України - голова редакційної колегії; Гаврилянчик Р.Ю., к.с.-г.н., доцент – заступник голови; Бахмат М.І., д.с.-г.н., професор; Бахмат О.М., д.с.-г.н., професор; Гораш О.С., д.с.-г.н., професор; Демидов О.А., д.с.-г.н., с.н.с., член-кореспондент НААН; Камінський В.Ф., д.с.-г.н., професор, академік НААН; Кириченко В.В., д.с.-г.н., професор, академік; Овчарук В.І., д.с.-г.н., професор; Овчарук О.В., д.с.-г.н., доцент; Рихлівський І.П., д.с.-г.н., професор; Роїк М.В., д.с.-г.н., професор, академік; Соколов В.М., член-кореспондент НААН; Хоміна В.Я., д.с.-г.н., професор; Гаврилюк В.Б., к.с.-г.н., доцент; Бурдига В.М., к.с.-г.н.; Молдован В.Г. к.с.-г.н.; Печенюк В.І., к.с.-г.н., доцент; Рарок А.В. к.с.-г.н.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Подільського державного аграрно-технічного університету
(протокол № 10 від 24.05.2017 р.)*

А 43

Актуальні питання сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур в умовах змін клімату: збірник наукових праць всеукр. наук.-практ. конф. (15-16 червня 2017 р., м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль : Крок, 2017. 234 с.

ISBN 978-617-692-417-3

Збірник містить наукові доповіді міжнародної науково-практичної конференції “Актуальні питання сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур в умовах змін клімату” (м. Кам'янець-Подільський), яка відбулася 15-16 червня 2017 р. з актуальних питань і напрямів розвитку селекції, насінництва і технологій вирощування сільськогосподарських культур в умовах змін клімату.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

УДК 631.5:631.8:631.9
ББК 65.9 (4укр)-55

ISBN 978-617-692-417-3

© Подільський державний аграрно-технічний університет, 2017
© Крок, 2017

З М І С Т

СЕКЦІЯ 1

АГРОХІМІЯ ТА ЗЕМЛЕРОБСТВО

Білясва Ірина

ДИНАМІКА ГІДРОТЕРМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ТА МОДЕЛЮВАННЯ
ПРОДУКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ПРИ
ВИРОЩУВАННІ НА ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЛЯХ В УМОВАХ ЗМІН КЛІМАТУ 9

Бунчак Олександр

УРОЖАЙНІСТЬ ТА ВМІСТ В ЗЕРНІ ДОСЛІДЖУВАНИХ КУЛЬТУР
ТРИВАЛЕНТНОГО ХРОМУ ЗАЛЕЖНО ВІД ВНЕСЕННЯ ОРГАНІЧНИХ ДОБРІВ
ВИГОТОВЛЕНИХ ЗА НОВІТНІМ ТЕХНОЛОГІЯМИ 12

Вахняк Василь, Одукалець Інна, Кожевнікова Валентина

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПАРАМЕТРІВ РОДЮЧОСТІ РЕНДЗИН ТЕРИТОРІЇ НПП
“ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ” ПРИ ІНТЕНСИВНОМУ ВИКОРИСТАННІ В РІЛЛІ 14

Вахняк Віталій

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІНИ МОРФОЛОГІЧНИХ ОЗНАК СІРИХ ЛІСОВИХ ҐРУНТІВ
ПОДІЛЛЯ ЗА АНТРОПОГЕНЕЗУ 16

Гольцев Анатолій, Компанієць Антоніна, Дьяконенко Ганна

АГРОХІМІЧНІ ПРЕПАРАТИ, ЯКІ ПІДВИЩУЮТЬ СТІЙКІСТЬ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ДО ДІЇ НЕСПРИЯТЛИВИХ ПРИРОДНИХ
ФАКТОРІВ 18

Городиська Олеся

КОРЕЛЯЦІЙНІ ЗВ’ЯЗКИ ОСНОВНИХ МОРФОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ
ГІБРИДІВ ГРЕЧКИ 21

Кнігніцька Любов

УРОЖАЙНІСТЬ ЛЬОНУ-ДОВГУНЦЯ І ЯКІСТЬ ЛЬОНОПРОДУКЦІЇ
ЗА РІЗНИХ СПОСОБІВ ОБРОБІТКУ ТА УДОБРЕННЯ ПРИ ВИРОЩУВАННІ
ЛЬОНУ-ДОВГУНЦЮ В УМОВАХ ПЕРЕДКАРПАТТЯ 23

Peliukhovskii Sergiy

WATER-PHYSICAL PROPERTIES OF GRAY FOREST SOIL AT USE OF FERTILIZER
AND LIMING 25

Пустова Зоя

БІОЛОГІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР 29

Сендецький Володимир

ОПТИМІЗАЦІЯ УМОВ ЖИВЛЕННЯ РОСЛИН У СУЧАСНОМУ ЗЕМЛЕРОБСТВІ
ЗАСТОСУВАННЯМ КОМПЛЕКСНИХ ҐУМІНОВИХ БІОПРЕПАРАТІВ 31

Стрелець Андрій

ПРОДУКТИВНІСТЬ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ПОЗАКОРЕНЕВОГО
ПІДЖИВЛЕННЯ 33

Тимофійчук Богдан, Колісник Наталія, Сендецький Володимир

БІОЛОГІЗАЦІЯ СУЧАСНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА 35

Хомовий Михайло	
АГРОНОМІЧНА ОЦІНКА ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН В ПОСІВАХ ЯРОЇ ПШЕНИЦІ	38
Чабан Володимир	
ДИНАМІКА ТЕМПЕРАТУРНОГО РЕЖИМУ ТА РОЗПОДІЛ УРОЖАЙНОСТІ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО В ПІВНІЧНОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ	41
Яворов Віктор, Гаврилюк Валерій	
ВПЛИВ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО НА ПОЖИВНИЙ РЕЖИМ ЧОРНОЗЕМУ ОПІДЗОЛЕНОГО ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА В УМОВАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	44

СЕКЦІЯ 2

РОСЛИННИЦТВО ТА ЗАХИСТ РОСЛИН

Андрущенко Олена	
ОСОБЛИВОСТІ ОНТОГЕНЕЗУ РОСЛИН LITHOSPERMUM OFFICINALE L. В УМОВАХ КУЛЬТУРИ	48
Бабій Ярослава, Хоміна Вероніка	
УРОЖАЙНІСТЬ ПІВДЕННИХ СОРТІВ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО	50
Бахмат Микола, Степанченко Віталій	
ВПЛИВ ПІДБОРУ БАГАТОРІЧНИХ ТРАВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТРАВостою	52
Безвіконний Петро, Тарасюк Валерій	
РОЛЬ СУЧАСНИХ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ БУРЯКА СТОЛОВОГО	55
Бондарчук Олександр, Рахметов Джамал, Фіщенко Валентина	
ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ РОСЛИН ВИДІВ РОДУ ASTRAGALUS L. ДЛЯ РОЗШИРЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ СИРОВИННОЇ БАЗИ В ДОПОВНЕННЯ ТРАДИЦІЙНИМ КУЛЬТУРАМ	58
Бурак Ігор, Кулька Віра, Самець Наталя	
РІСТ І РОЗВИТОК ОСНОВНИХ ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР В АНОМАЛЬНИХ УМОВАХ ВЕСНИ 2017 РОКУ В ЗАХІДНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	60
Гамаюнова Валентина, Смірнова Ірина, Литовченко Андрій	
ЗБІЛЬШЕННЯ ЗЕРНОВИРОБНИЦТВА НА ПІВДНІ СТЕПУ УКРАЇНИ ЗА ЗМІНИ КЛІМАТУ	63
Герасименко Людмила	
ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ СОРГО В УКРАЇНІ	69
Глушак Анатолій, Григор'єв Василь	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІСЛЯСХОДОВИХ ГЕРБІЦИДІВ У ПОСІВАХ СОЇ	70
Глущенко Леонід, Олєпир Роман, Олена Самойленко	
СКЛАД ФІТОФАГІВ ЗА ВИРОЩУВАННЯ БЕЗЗМІННОГО ЖИТА	73
Долід Анатолій	
ВПЛИВ СУМІСНОСТІ СОРТО-ПІДЩЕПНИХ КОМБІНУВАНЬ НА РОСТОВІ ПРОЦЕСИ СОРТІВ ГРУШІ	76

Дорошенко Олена ПОЛЬОВА СХОЖІСТЬ АМАРАНТУ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО	78
Заболотна Альона, Заболотний Олександр ДИНАМІКА ВМІСТУ СУМИ ХЛОРОФІЛІВ (А+В) У ЛИСТКАХ РОСЛИН КУКУРУДЗИ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ГЕРБІЦИДУ ЕТАЛОН, К.Е.	81
Заболотний Олександр, Заболотна Альона РІВЕНЬ ЗАБУР'ЯНЕНOSTІ ТА ВИСОТА КУКУРУДЗИ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ГЕРБІЦИДУ ЕТАЛОН, К.Е.	83
Іванишин Володимир, Гаврилянчик Руслан, Бурдига Віталій ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ ГРЕЧКИ	86
Іжболдін Олександр, Левченко Ганна, Острініна Олена ІНТЕГРОВАНІЙ ЗАХИСТ РОСЛИН РІПАКУ В АГРОФІТОЦЕНОЗАХ ТА ЕКОНОМІКА ВИРОЩУВАННЯ КУЛЬТУРИ В ПІВНІЧНОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ	89
Качан Ірина ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ЗЕРНА СОЇ В УМОВАХ ПОДІЛЛЯ	92
Климчук Микола СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ГЕНЕТИЧНОЇ ЕКСПРЕСІЇ РОСЛИН ДЛЯ ЗНЯТТЯ АБІОТИЧНИХ СТРЕСІВ ПІД ЧАС ВЕГЕТАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	94
Коваленко Олег, Гамаюнова Валентина, Хоненко Любов СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО	97
Козіна Тетяна, Сендецький Володимир ВИРОЩУВАННЯ ГРЧИЦІ БІЛОЇ НА НАСІННЯ ТА СИДЕРАТ	99
Коковіхін Сергій, Нестерчук Василь ДИНАМІКА РОСТОВИХ ПРОЦЕСІВ ТА ФОТОСИНТЕТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОСІВІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД ГІБРИДНОГО СКЛАДУ, ГУСТОТИ СТОЯННЯ РОСЛИН ТА МІКРОДОБРІВ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	102
Коробко Олександр АГРОЕКОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ГЕРБІЦИДІВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ В ПОСІВАХ НУТУ	105
Костюк Наталія ЗАЛЕЖНІСТЬ МАСИ 1000 ЗЕРЕН ВІД ЗАСТОСУВАННЯ ЛИСТКОВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	107
Куфель Аліна ЗАЛЕЖНІСТЬ КІЛЬКОСТІ РОСЛИН ЯЧМЕНЮ ЯРОГО НА ОДИНИЦІ ПЛОЩІ ПОСІВУ ВІД ВПЛИВУ СТРОКІВ СІВБИ ТА НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ	110
Кучер Аліса ЗАЛЕЖНІСТЬ КІЛЬКОСТІ ПРОДУКТИВНИХ СТЕБЕЛ ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ ВІД ВПЛИВУ НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ	112
Макух Ярослав ОСОБЛИВОСТІ ЗАБУР'ЯНЕННЯ АГРОФІТОЦЕНОЗІВ МІСКАНТУСУ ГІГАНТСЬКОГО ПЕРШОГО РОКУ ВЕГЕТАЦІЇ	114

Мєлюхіна Галина

ВИДОВЕ І КІЛЬКІСНЕ БІОРІЗНОМАНІТТЯ ЖИТТЄВИХ ФОРМ (ЗА ХАРЧОВИМИ СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ) СТАНУ РОЗВИТКУ МІЖВИДОВИХ ПРИРОДНИХ ПОПУЛЯЦІЙ ЕНДОПАРАЗИТІВ ФІТОФАГА-ХАЗЯЇНА «ЇЗДЦІВ-АФІДІД» (НУМЕНОРТЕРА, АРНІДІПАЕ) НА ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ 117

Молдован Віктор, Молдован Жанна

ОЦІНКА ВПЛИВУ ПОГОДНІХ УМОВ НА ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ НАСІННЯ СОЇ ТА ЗЕРНА КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО 119

Молдован Жанна, Галиш Оксана, Собчук Світлана

ОЦІНКА ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО ПОДІЛЛЯ 122

Моржинський Анатолій

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ ЗМІН КЛІМАТУ 125

М'ялковський Руслан

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ФОРМУВАННЯ ЛИСТКОВОГО АПАРАТУ ЯК НАПРЯМОК ПІДВИЩЕННЯ УРОЖАЙНОСТІ БУЛЬБ КАРТОПЛІ 127

Небаба Катерина

ЗМІНА СОРТОВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ГОРОХУ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО 130

Недільська Уляна

ОЦІНКА ВПЛИВУ ЗМІН КЛІМАТУ НА РІСТ І РОЗВИТОК РОСЛИН КАРТОПЛІ 133

Нестерова Ірина

БИОХИМИЧЕСКИЙ СОСТАВ НОВОЙ КОРМОВОЙ КУЛЬТУРЫ – ПАЖИТНИКА ГРЕЧЕСКОГО (TRIGONELLA FOENUM GRAECUM L.) В УСЛОВИЯХ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ 136

Ноздріна Наталія, Гасанова Ірина

УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА СУЧАСНИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА ВИРОЩУВАННЯ В ПІВНІЧНОМУ СТЕПУ 139

Околюдько Юрій

ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НА ФОРМУВАННЯ ФОТОСИНТЕТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ КВАСОЛІ 141

Осадчук Олексій

ПІСЛЯУКІСНІ ТА ПІСЛЯЖНИВНІ ПОСІВИ – ВАЖЛИВИЙ РЕЗЕРВ ЗБІЛЬШЕННЯ ВАЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА ГРЕЧКИ В УКРАЇНІ 143

Падалко Тетяна

ПРОДУКТИВНІСТЬ РОМАШКИ ЛІКАРСЬКОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗАХОДІВ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ 147

Пашенко Володимир

ЗАСТОСУВАННЯ ІНСЕКТИЦИДІВ ФАСТАК ТА КОНФІДОР МАКСІ В УДОСКОНАЛЕНІЙ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНІЙ РЕСУРСООЩАДНІЙ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ТЮТЮНУ 150

Підліснюк Валентина, Стефановська Тетяна, Квак Володимир

ФІТОРЕМЕДІАЦІЯ ҐРУНТІВ, ЗАБРУДНЕНИХ ВАЖКИМИ МЕТАЛАМИ ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РОСЛИНАМИ МІСКАНТУСУ ГІГАНТСЬКОГО 152

Полторецький Сергій, Білоножко Володимир, Полторецька Наталія ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ НАСІННЯ ПРОСА ЗАЛЕЖНО ВІД АГРОЕКОЛОГІЧНИХ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ	155
Рарок Антон, Рарок Василь ОПТИМІЗАЦІЯ ПАРАМЕТРІВ СІВБИ В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ГРЕЧКИ	158
Рахметов Джагал НОВІ ЕНЕРГЕТИЧНІ РОСЛИННІ РЕСУРСИ В УКРАЇНІ	161
Самець Наталія, Грицевич Юрій ВПЛИВ ЗМІН КЛІМАТУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ РІЗНИХ СТРОКІВ ПОСІВУ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ТА ПРОГНОЗ НА НАЙБЛИЖЧУ ПЕРСПЕКТИВУ	163
Солоненко Сергій САФЛОР КРАСИЛЬНИЙ – ПРИ ВИРОЩУВАННІ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО	166
Степанченко Ольга ВПЛИВ НОРМ ВИСІВУ НА РІСТ І РОЗВИТОК РОСЛИН ГРЕЧКИ	168
Строяновський Василь ФОРМУВАННЯ СТЕБЛОСТОЮ РОСЛИН ФЕНХЕЛЮ ЗВИЧАЙНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД АГРОТЕХНІЧНИХ ФАКТОРІВ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО	171

СЕКЦІЯ 3

СЕЛЕКЦІЯ, НАСІННИЦТВО ТА БІОТЕХНОЛОГІЯ

Бахмат Олег, Федорук Інна ОСНОВИ АДАПТИВНОЇ СОРТОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО	174
Бондаренко Вікторія, Падалка Олена, Реліна Ліана НОВІ ДЖЕРЕЛА ГОСПОДАРСЬКИХ ОЗНАК ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ ЗІ СВІТОВОГО ГЕНОФОНДУ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ЯРОЇ	177
Вільчинська Людмила ВИКОРИСТАННЯ КЛАСТЕРНОГО АНАЛІЗУ В СЕЛЕКЦІЇ ГРЕЧКИ	179
Вожегова Раїса, Гончаренко Олександр НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМ ВИСІВУ І СТРОКІВ СІВБИ НАСІННЯ ПРИ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ВОЛОГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	182
Вус Надія ВМІСТ ОЛІЇ В НАСІННІ НУТУ (<i>CICER ARIETINUM</i> L.) В УМОВАХ СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	185
Галаєв Олексій ВИЯВЛЕННЯ КОДОМІНАНТНОГО ПЛР МАРКЕРУ ДО ТРАНСЛОКАЦІЇ AMIGO- ТИПУ 1BL.1BS-3AE, ЩО УТРИМУЄ ГЕНИ СТІЙКОСТІ LR24/SR24	188
Галаєва Марія, Погребнюк Олена, Файт Віктор АСОЦІАЦІЇ АЛЕЛІВ МІКРОСАТЕЛІТНИХ ЛОКУСІВ З МОРОЗОСТІЙКІСТЮ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ (<i>Triticum aestivum</i> L.)	190

Григор'єв Василь, Петрише Ольга ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА ФУНГЦИДІВ НА РОЗВИТОК СЕПТОРІОЗУ ЛИСТЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	193
Диянчук Микола СЕЛЕКЦІЯ ГРЕЧКИ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ	196
Каражбей Петро, Заїка Євгеній КОРЕЛЯЦІЙНІ ЗВ'ЯЗКИ КІЛЬКІСНИХ ОЗНАК З НАСІННЄВОЮ ПРОДУКТИВНІСТЮ У ГРЕЧКИ ПОСІВНОЇ	199
Ковтун-Водяницька Світлана НЕТРАДИЦІЙНІ МАЛОПОШИРЕНІ ЕФІРОНОСИ У ВІТЧИЗНЯНІЙ СЕЛЕКЦІЇ НА ПРИКЛАДІ PERETA MUSSINII SPRENG. EX HENCKEL.	202
Корнеєва Мирослава, Чемерис Ліна, Навроцька Елеонора ГЕТЕРОГЕННІСТЬ ТЕТРАПЛОЇДНОГО ЗАПИЛЮВАЧА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПРОЯВ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИХ ОЗНАК У ЧС ГІБРИДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ	204
Криштопа Наталія СПЕЛЬТА ЯК ДЖЕРЕЛО СТІЙКОСТІ ПРОТИ ХВОРОБ ЗЕРНОВИХ КОЛОСОВИХ	206
Назаренко Микола, Іжболдін Олександр УДОСКОНАЛЕННЯ МУТАЦІЙНОЇ СЕЛЕКЦІЇ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	208
Проданик Анатолій, Перевертун Лариса УСПАДКУВАННЯ СТІЙКОСТІ ПРОСА ПРОТИ 2-ї РАСИ САЖКИ	211
Рихлівський Ігор, Вахняк Василь СУЧАСНІ ГІБРИДИ КУКУРУДЗИ, ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ В УМОВАХ НВЦ «ПОДІЛЛЯ»	213
Скороходов Микита ДОВГОВІЧНІСТЬ НАСІННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ВИДІВ ПШЕНИЦІ У МОДЕЛЬНОМУ ДОСЛІДІ	215
Солоденко Анжелла МОЛЕКУЛЯРНО-ГЕНЕТИЧНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ В СЕЛЕК- ЦІЇ СОНЯШНИКУ НА СТІЙКІСТЬ ДО НЕСПРАВЖНЬОЇ БОРОШНИСТОЇ РОСИ	218
Таланкова-Середа Тетяна, Коломієць Юлія, Шкопинський Євгеній КІЛЬКІСНА ТА ЯКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕФІРНОЇ ОЛІЇ СЕЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ М'ЯТИ ПЕРЦЕВОЇ	220
Федько Микола, Дзюбецький Борис САМОЗАПИЛЕНІ ЛІНІЇ КУКУРУДЗИ (<i>ZEА МАУS L.</i>) ГЕНОПЛАЗМИ LANCASTER В СУЧАСНІЙ СЕЛЕКЦІЙНІЙ ПРОГРАМІ	223
Хмелянчишин Юрій ЕФЕКТИВНІСТЬ БІОСТИМУЛЯТОРІВ ЗЕРНОВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ РІПАКУ	226
Шевченко Надія, Розанов Леонід ВПЛИВ КРІОПРОТЕКТОРІВ ТА КРІОКОНСЕРВУВАННЯ НА ЕНЕРГІЮ ПРОРОСТАННЯ І СХОЖІСТЬ НАСІННЯ СОЇ	228
Шиянова Тетяна ДОВГОВІЧНІСТЬ НАСІННЯ ФОРМ КУКУРУДЗИ З РІЗНОЮ СТРУКТУРОЮ ЕНДОСПЕРМУ	231

Строяновський Василь

к.с.-г.н.

Подільський держаний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ФОРМУВАННЯ СТЕБЛОСТОЮ РОСЛИН ФЕНХЕЛЮ ЗВИЧАЙНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД АГРОТЕХНІЧНИХ ФАКТОРІВ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО

Ефіроолійні культури в Україні займають незначні площі, однією із причин цього є недосконалі технології їх вирощування, а також недостатня кількість інформації щодо доцільності вирощування цих культур в умовах конкретної зони. Ефіроолійні культури, які найбільше використовуються в різних галузях народного господарства (медицина, парфумерно-косметична, лікєро-горілочна, текстильна, кондитерська та ін.) в основному належать до двох родин: Аріасеае та Lamіасеа. Фенхель звичайний – одна з найбільш поширених і затребуваних ефіроносів. Фенхель є вихідною сировиною для отримання ряду пахучих речовин, що складають основу сучасної парфумерії та косметики та широко використовується в харчовій промисловості як ароматизатор або спеція, а також є основою для багатьох фармацевтичних препаратів [1].

Сьогодні, із зміною погодних умов, з'явилась можливість культивувати практично в усіх зонах нашої країни ті культури, які раніше вважались типово

південними [2]. Отже, вивчення доцільності вирощування фенхелю звичайного в умовах зони Лісостепу є актуальним питанням.

Науковці [3; 4] висвітлюють в своїх працях питання впливу строків сівби, ширини міжрядь і системи удобрення в умовах Півдня України на продуктивність фенхелю звичайного. В умовах зони Лісостепу подібних досліджень не було, що і визначило напрямок наших досліджень.

Дослідження виконувались у виробничих умовах ФОП Прудивус М.П. Хмельницької області Кам'янець-Подільського району. Сівбу фенхелю звичайного сорту Мерцишор проводили в два строки: I декада квітня (за РТР ґрунту 6-8⁰C), II декада квітня (за РТР ґрунту 10-12⁰C) з шириною міжрядь: 15, 30, 45 і 60 см та нормами висіву: 1, 1,5 та 2 млн.сх.н./га. Площа облікової ділянки 50 м². Повторність чотириразова.

В наших дослідженнях при збільшенні ширини міжрядь і норми висіву насіння спостерігалась тенденція до подовження періодів росту і розвитку рослин. При більшій площі живлення, рослини формують більшу кількість зонтиків і відповідно потребують більш тривалого періоду для цвітіння рослин. В цілому, вегетаційний період тривав 117–137 діб. Найменш тривалим він був при сівбі у другій декаді квітня суцільним рядковим способом (ширина міжрядь 15 см) нормою висіву 1 млн.сх.н./га. Найбільш тривалим 137 діб був вегетаційний період рослин фенхелю при сівбі у перший строк з шириною міжрядь 60 см нормою висіву 2 млн.сх.н./га. Тривалість кожної фази та міжфазного періоду залежить переважно від температурного режиму. Тому, розглядаючи тривалість проходження періодів росту і розвитку рослинами фенхелю звичайного залежно від строку сівби спостерігаємо закономірні зміни у скороченні міжфазних періодів та вегетаційного періоду в цілому при проведенні більш пізньої сівби.

Щодо густоти стояння рослин фенхелю звичайного на початку та в кінці вегетації відмічено польову схожість в межах 87,5–91,0 % і виживання рослин від 83,6 до 88,8 %. На схожість досліджувані фактори практично не впливали, за виключенням варіанту з шириною міжрядь 60 см і нормою висіву 2 млн.сх.н./га, тобто 125 штук на погонний метр рядка. Щодо виживання рослин, найменшим – 83,6 % воно було на варіантах другого строку сівби з шириною міжрядь 60 см і нормою висіву 2 млн.сх.н./га, тобто при заданій густоті рослин 125 штук на погонний метр рядка, що і спричинило конкуренцію рослин за вологу, освітлення та елементи живлення. На цьому варіанті відсоток загинувших рослин становив 4,4. При збільшенні ширини міжрядь і норми висіву насіння фенхелю спостерігалась тенденція до збільшення відсотку загинувших рослин, показник при першому строковій сівбі коливався в межах 2,3–3,9, при другому – 2,6–4,4. В основному рослини гинули в початкові періоди росту – від сходів до початку стеблування рослин, на що цілком могли впливати фактори навколишнього середовища.

Висновки. Дослідженнями встановлено, що фенхель звичайний в умовах Лісостепу західного розвивається як однорічна рослина, тривалість

вегетаційного періоду становить 117–137 діб. Найбільш тривалим 137 діб був вегетаційний період рослин фенхелю при сівбі у перший строк (І декада квітня) з шириною міжрядь 60 см нормою висіву 2 млн.сх.н./га. На схожість досліджувані фактори не впливали, за виключенням варіанту з шириною міжрядь 60 см і нормою висіву 2 млн.сх.н./га, тобто при сівбі з густотою висіву насіння 125 штук на погонний метр рядка. При збільшенні ширини міжрядь і норми висіву насіння фенхелю звичайного спостерігалась тенденція до збільшення відсотку загиблених рослин.

Список використаних джерел

1. Горбунова, Е. В. Технологические особенности комплексной переработки целых растений фенхеля обыкновенного [Текст] / Е. В. Горбунова // Техника и технология пищевых производств. – 2013. – № 3. – С. 9.
2. Хоміна, В. Я. Обґрунтування елементів технології вирощування коріандру посівного (*Coriandrum sativum*) в умовах Лісостепу Західного [Текст] / В. Я. Хоміна // Науково-виробничий журнал «Техніка і технології АПК». – Біла Церква, 2014. – №3 (54). – С. 16-19.
3. Федорчук, М. І. Біологічні особливості росту та розвитку фенхелю звичайного в посушливих умовах Херсонської області [Текст] / М. І. Федорчук, О. В. Макуха // Таврійський науковий вісник. – Херсон, 2012. – Вип.80. – С. 138-142.
4. Макуха, О. В. Вплив агротехнічних заходів на продуктивність фенхелю звичайного в умовах півдня України [Текст] / О. В. Макуха, М. І. Федорчук // Таврійський науковий вісник. – Херсон, 2013. – Вип.86. – С.60-65.

